

ΘΕΜΑ 14ο Λυσία, Έν βουλή Μαντιθέω δοκιμαζομένω άπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὐτῶ σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῶ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.*

Μονάδες 10

2. Ποιος και πῶς άσκησε ιδιαίτερη επίδραση στην εξέλιξη της ρητορικής στην Αθήνα τον 5ο αι. π.Χ.;

Μονάδες 10

3. Να περιγράψετε το ήθος του Μαντιθέου και των κατηγορών του, όπως αυτό διαγράφεται στο προοίμιο;

Μονάδες 10

4. Από πού συνάγεται ότι ο Μαντίθεος στο προοίμιο χαρακτηρίζεται από μεγάλη αυτοπεποίθηση;

Μονάδες 10

5. α) *συνήδη, καταστῆναι, ἐπιδείξω, εὖνους, μετέσχον*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	επίθετο
τρόπος	-ικός	
χρόνος	-ιος	
πράγμα	-ικός	
λόγος	-ιος	
άλλος	-οῖος	

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Έχω δε την αξίωση, κύριοι βουλευτές, εάν αυτό μόνο σας αποδείξω, ότι δηλαδή συμπαθώ το παρόν πολίτευμα και ότι έχω αναγκαστεί να μετέχω στους ίδιους κινδύνους με σας, να μην υπάρχει ακόμη καμία ωφέλεια σε μένα· εάν όμως φαίνομαι ότι και ως προς τα άλλα έχω ζήσει τίμια και πολύ διαφορετικά από τη γνώμη και τις συκοφαντίες των εχθρών μου, σας ικετεύω εμένα βέβαια να εγκρίνετε βουλευτή, ενώ αυτούς να τους θεωρείτε κακούς. Πρώτα, λοιπόν, θα αποδείξω ότι δεν υπηρέτησα ως ιππέας ούτε ήμουν στην πατρίδα την εποχή των Τριάκοντα ούτε έλαβα μέρος στο τότε καθεστώς.

2. Σχολικό βιβλίο σελίδα 12: «Εκείνος όμως που άσκησε ιδιαίτερη επίδραση...γίνεται φορτική και κουράζει».

3. Μέσα από το προοίμιο διαγράφεται το ήθος του Μαντιθέου αλλά και των κατηγορών του. Αρχικά ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι ευχαρίστως θα μιλήσει για τη ζωή του «χάριν εἶχον τοῖς κατηγοροῖς». Άλλωστε δεν έχει τίποτα να κρύψει, αφού έζησε ακολουθώντας πάντα το μέτρο. Επιπλέον ήταν πάντα φιλικός απέναντι στο δημοκρατικό πολίτευμα και συμμετείχε στους αγώνες για τη διαφύλαξή του «εὖνους...μετέχει ὑμῖν». Επιπρόσθετα η άμεπτη και ανεπίληπτη ζωή του πιστοποιούν το υψηλό του ήθος «μετρίως βεβιωκώς». Κατά συνέπεια πρόκειται για ένα απλό, τίμιο και δημοκρατικό πολίτη του οποίου οι βουλευτές μπορούν να εγκρίνουν την εκλογή καθώς πληροί τις προϋποθέσεις.

Στον αντίποδα το ήθος των κατηγορών του διακρίνεται για την κακότητα και τη μοχθηρότητά του. Είναι άνθρωποι που επιχειρούν να βλάψουν το Μαντίθεο «κακῶς ἐμέ ποιεῖν», συκοφάντες «τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις» και μοχθηροί «τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι». Σκοπός του ρήτορα είναι να μειώσει και να διασύρει τους κατηγορούς του, καθώς φαίνεται ότι δεν διαθέτουν υψηλό ήθος και το κατηγορητήριό τους είναι αναξιόπιστο.

4. Στην δεύτερη παράγραφο του προοιμίου ο Μαντίθεος εκφράζει την έντονη αυτοπεποίθησή του γεγονός που θα προσδιορίσει και το χαρακτήρα του. «**Ἐγὼ οὐτῶ ἐμαυτῶ πιστεύω, ὥστε...ἡγήσεσθαι**». Η αυτοπεποίθησή του είναι εντυπωσιακή και δεν αφήνει περιθώρια με αμφιβολίες σχετικά με τις πράξεις της ζωής του.

Είναι απόλυτα σίγουρος για την αθωότητά του. θεωρεί ότι θα καταφέρει να την αποδείξει και έτσι θα μεταστρέψει την σε βάρος του δυσμενή εντύπωση «**μεταμελήσειν αὐτῶ...εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι**». Με αυτόν τον τρόπο επιχειρεί να προΐδεάσει τους βουλευτές και να ενισχύσει το ενδιαφέρον τους για όσα πρόκειται στη συνέχεια να εκθέσει.

5. α) συνήδη: σύννοια=σύν+οῖδα
καταστήναι: καθίσταμαι=κατὰ+ἵσταμαι
ἐπιδείξω: ἐπιδείκνυμι=ἐπί+δείκνυμι
εὐνοῦς: εὐ+νοῦς
μετέσχον: μετέχω=μετὰ+ἔχω.

β) τροπικός, χρόνιος, πραγματικός, λόγιος, ἄλλοῖος.